

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/137
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.4.2024/40
Karar Numarası : 2024/358
Başvuran : A. S.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1- Gaziantep Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü
2- Gaziantep Oğuzeli Geri Gönderme Merkezi
1- İncilipınar Mah. Şehit Mehmet ÖTER Cad. No:6
Şehitkamil/Gaziantep
Muhatap Adres : 2- Güllük Mah., Direkli Yolu, Füme Evleri No:11
Oğuzeli/Gaziantep

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın insan ticareti mağduru olduğu, Gaziantep İl Göç İdaresinin uluslararası koruma başvurusunu geri çektiği, bunun iptali için mahkeme sürecini başlattığı, ancak insan ticareti mağdurlarına sağlanan haklardan faydalanmak için mahkeme sürecinden kendi isteğiyle feragat ettiği, feragatten sonra Oğuzeli Geri Gönderme Merkezi yetkililerince sınır dışı edileceğinin söylendiği, söz konusu Merkezde telefon hakkının kısıtlanması, haklarının ne olduğunun anlatılmaması, görevlilerin olumsuz tavırlar içinde olması nedeniyle kötü muameleye maruz kaldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuranın, başvuru dilekçesinde özetle;
  - a. İran asıllı olduğu,
  - b. Tahran'da yaşarken can güvenliğinin olmaması hasebiyle Türkiye'ye sığınma talebinde bulunduğu, talebin kabulü neticesinde ailesiyle birlikte İran'dan Türkiye'ye göçtükleri,
  - c. Kendisine Gaziantep İl Göç İdaresi tarafından "insan ticareti mağduru" statüsünün verildiği,
  - ç. Ailesinin Çanakkale'de ikamet ettiği, bir Türk vatandaşı ile evlendiğinden Gaziantep'te yaşadığı,
  - d. Gaziantep İl Göç İdaresince uluslararası koruma statüsünün kaldırıldığı, bunun iptali için dava yoluna gittiği, dava devam ederken İran'a gönüllü geri dönüş yapmak istediğinden dava dosyalarından feragat ettiği,
  - e. Oğuzeli Geri Gönderme Merkezine nakledildiği, 1 aydır burada tutulmakta olduğu, telefonla görüşme yapma hakkının kısıtlandığı, personelin kendisine olumsuz davranışlar gösterdiği, kötü muamele yasağını ihlal edici tutumlara maruz kaldığı, psikolojisinin menfi yönde etkilendiği iddiaları yer almaktadır.
3. Gaziantep Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

a. Başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığı,

b. Başvuranın seyahat belgesindeki eksiklikler nedeniyle İran İslam Cumhuriyeti'ne gönderilmesi işlemlerinin aksadığı, ilgili Konsolosluktan geçici seyahat belgesi talep edildiği ve 6/2/2024 tarihinde seyahat planlaması yapılarak ülkesine çıkışının sağlandığı hususları belirtilmiştir.

4. Sınır dışı işlemlerinin gerçekleştirildiğine ilişkin teyit amaçlı yazı gönderilmiş, muhatap İdare tarafından Emniyet Genel Müdürlüğünden alınmış çıkış kaydı gönderilmiştir. Bu kayıta, A. S.'nin 6/2/2024 tarihinde ve saat 12:50:41'de İstanbul Havalimanından çıkışının yapıldığı görülmektedir.

5. Türkiye'de kalıcı bir ikametgâhı bulunamayan başvurana, cevabi yazı sunulması için resmi yazı gönderilememiştir. Ancak muhatap İdare tarafından; başvuranın adı, imzası ve parmak izinin yer aldığı dilekçeler Kurumumuza iletilmiştir.

6. Başvuranın Oğuzeli Geri Gönderme Merkezine hitaben 19/12/2023 tarihinde yazdığı dilekçesinde;

a. Kendi isteği ve rızası ile ülkesine dönmek istediği,

b. Anayasa Mahkemesi dahil olmak üzere, adına açılmış tüm davalardan feragat ettiği hususları belirtilmiştir.

7. Başvuranın Gaziantep Geri Gönderme Merkezine hitaben 25/1/2024 tarihli dilekçesinde;

a. Bir aydır bu merkezde bulunduğu,

b. Hakları konusunda tüm açıklamaların yapıldığı,

c. Tarafına herhangi bir şekilde kötü muamele yapılmadığı,

ç. Günlük olarak tüm yabancılar için sağlanan telefonla görüşme hakkının kendisine de uygun ölçüde tanındığı,

d. Genel anlamda herhangi bir şikayetinin ya da sorunun olmadığı,

e. 5 yıldır Türkiye'de bulunduğundan Türkçeyi iyi bildiği, haklarının Türkçe anlatılmasını kendisinin istediği, kendi rızasıyla İran İslam Cumhuriyeti'ne gitme talebinde bulunduğu hususları ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek

(...)"

9. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin 1'inci ve 8'inci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

10. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

11. Aynı Yönetmelik'in "*Karar verilmesine yer olmadığına dair karar*" başlıklı 73'üncü maddesinin 1'inci fıkrası şöyledir:

“Kurum;

a) Başvurucunun başvurusundan vazgeçmesi,

b) Başvurucu gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi,

c) İnceleme ve araştırma devam ederken başvuru konusu hakkında dava açılması,

üzerine inceleme ve araştırmasını sonlandırması hâlinde karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Somut olayda başvuranın, en başta kötü muamelenin ihlal edildiği iddiasında bulunduğu görülmektedir. Ancak daha sonra muhatap İdare aracılığıyla Kurumumuza ulaşan başvuranın parmak izli ve imzalı dilekçesinde, herhangi bir şikayetin olmadığı ve ihlal iddiasına konu ederek kendisine tanınmadığını iddia ettiği haklara ulaştığı ifade edilmiştir.

15. Sonuç olarak; başvuranın Kurumumuza ulaşan ilk dilekçesinden sonra, kendi isteğiyle İran İslam Cumhuriyeti’ne gönderildiği, hakları konusunda gerekli açıklamalara eriştiği, talep ettiği her türlü haklardan faydalandırıldığı ve şikayetlerinin devam etmediği anlaşıldığından başvuru hakkında karar verilmesine yer olmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye